

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 25/2007 vp

Hallituksen esitys laiksi sotilasvammalain 6 ja 17 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä lokakuuta 2007 lähettänyt sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan valmistele-
vaksi käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi sotilasvammalain 6 ja 17 §:n muuttamisesta (HE 102/2007 vp).

Eduskunta-aloitteet

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavat aloitteet:

- lakialoitteen laiksi sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta (LA 61/2007 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 27 päivänä syyskuuta 2007,
- lakialoitteen laiksi sotilasvammalain 17 §:n muuttamisesta (LA 68/2007 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 10 päivänä lokakuuta 2007,
- lakialoitteen laiksi sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta (LA 101/2007 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 21 päivänä marraskuuta 2007,
- toimenpideoitteen lievävammaisten sotainvalidien palvelujen ja hoidon korvaamisesta (TPA 18/2007 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok

ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 19 päivänä kesäkuuta 2007,

— toimenpideoitteen rintamaveteraanien kotipalvelujen ja kotona asumisen tukemisesta (TPA 19/2007 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 19 päivänä kesäkuuta 2007,

— toimenpideoitteen laitoshuollon korvaamisesta 10—25 prosentin haitta-asteen sotainvalideille (TPA 26/2007 vp — Jouko Skinnari /sd ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 20 päivänä kesäkuuta 2007 ja

— toimenpideoitteen hautausavustuksen maksamisesta kaikkien sotainvalidien jälkeen (TPA 33/2007 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 23 päivänä lokakuuta 2007.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Anne-Marie Brisson, sosiaali- ja terveysministeriö
- toimistopäällikkö Jouko Himanen, Valtiokonttori.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sotilasvammalain siten, että sotainvalideille, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on 25 prosenttia, voidaan korvata yksityisessä

laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto myös silloin, kun sen tarve johtuu muusta kuin korvatusta vammasta tai sairaudesta. Korvauskäsittelyn yksinkertaistamiseksi ja nopeut-

tamiseksi sotilasvammalakea ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että sotilasvammalain mukainen hautausapu voitaisiin maksaa sotainvalidin kuolinpesälle ilman erillistä hakemusta ja selvitystä suoritetuista hautauskustannuksista. Pykälästä ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi maininta hautausavun suorittamisesta vainajan ruumiin katoamisen vuoksi.

Esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 61/2007 vp ehdotetaan, että sotilasvammalain 6 §:n 4 momentin mukaisesti sotainvalidien kotona asumisen tueksi järjestettävien avopalvelujen antamisen edellytyksenä oleva työkyvyttömyysaste lasketaan 15 prosenttiin.

Lakialoitteessa LA 68/2007 vp ehdotetaan kuolinpesälle maksettavaksi hautausapua, mikäli sotainvalidin työkyvyttömyysaste hänen kuollessaan oli vähintään 10 prosenttia.

Lakialoitteessa LA 101/2007 vp ehdotetaan, että sotilasvammalain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettu työkyvyttömyysaste lasketaan 10 prosenttiin.

Toimenpideoitteet

Toimenpideoitteessa TPA 18/2007 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin 10—15 prosentin häiäta-asteen sotainvalidien tarvitsemien kunnallisten koti- ja tukipalvelujen sekä avosairaanhoidon saamiseksi sotilasvammalain mukaisen korvauksen piiriin sekä laitoshuollon korvaamiseksi 10—25 prosentin häiäta-asteen sotainvalideille lieventämällä häiäta-asterajoja asteittain.

Toimenpideoitteessa TPA 19/2007 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin rintamaveteraanien ja sotainvalidien kotipalvelujen ja kotona asumisen tukemiseksi kohdentamalla niihin osa vuosittaisista kuntoutusmäärärahoista sekä mahdollisista lisärahoista.

Toimenpideoitteessa TPA 26/2007 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin 10—25 prosentin häiäta-asteen sotainvalidien oikeuttamiseksi sotilasvammalain nojalla korvattavaan laitoshuoltoon sotainvalidien sairaskodeissa ja kuntoutussairaaloissa.

Toimenpideoitteessa TPA 33/2007 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin hautausavustuksen maksamiseksi valtion varoista myös 10—15 prosentin häiäta-asteen sotainvalidien jälkeen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Sosiaali- ja terveystalioakunta pitää myönteisenä, että laitoshuoltoon oikeutettujen piiriä ehdotetaan laajennettavaksi 25 prosentin työkyvyttömyysasteen sotainvalideihin. Korvausta voi saada myös silloin, kun laitoshuollon tarve johtuu muusta kuin sotilasvammasta korvatusta vammasta tai sairaudesta. Uudistus tuo kokonaan korvattavan laitoshuollon ja osa-aikaisen laitoshuollon piiriin uusia invalideja ja laajentaa nykyisin jaksottaiseen laitoshuoltoon oikeutettujen saamia korvauksia. Uudistus helpottaa

kyseisten sotainvalidien ja heidän puolisoitensa taloudellista asemaa.

Ehdotetun 6 §:n 9 momentin mukaan laitoshuolto voitaisiin korvata, mikäli palvelun on tuottanut yleishyödyllinen yhteisö tai säätiö. Hallituksen esitykseen sisältyvä rajausta johtui siitä, että uudistus oli talousarvioesityksen mukaan tarkoitus rahoittaa Raha-automaattiyhdistyksen voittovaroilla, joita ei ole mahdollista käyttää kunnallisten palvelujen käytön korvaamiseen. Vuoden 2008 talousarvioehdotuksen täydentämisestä annetussa esityksessä (HE 157/2007 vp) ehdotetaan yleiskatteisen sotilasvammakorvaus-

ten momentin (33.50.51) määrärahaa korotettavaksi 0,4 miljoonalla eurolla ja vastaavan suuruisen vähennyksen tekemistä Raha-automaattiyhdistyksen tuottoon perustuvaan valtion korvaukseen sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin (33.50.52). Talousarvion muutosehdotus merkitsee sitä, että sotainvalidien laitoshoidon korvausten laajentaminen 25 prosentin sotainvalideihin voi kohdistua myös kuntien järjestämän laitoshoidon kustannuksiin, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen 6 §:n 9 momentti poistetaan.

Valiokunta on asian käsittelyn yhteydessä jälleen kiinnittänyt huomiota sotainvalideja koskevassa lainsäädännössä käytettyyn työkyvyttömyysaste-käsitteeseen. Termi on ollut sotilasvammalaissa sekä alemmanasteisissa säädöksissä vuodesta 1948 lähtien. Valiokunta toteaa, ettei käsite ole kovin osuva, kun puhutaan vuosina 1939—1945 sotiin osallistuneista, jotka eivät enää vuosiin ole kuuluneet työikäiseen väestöön. Sotilasvammalaki ei sinänsä korvaa työkyvyttömyyttä vaan keskimääräistä sairaudesta tai ruumiinvammasta johtuvaa haittaa, jota työkyvyttömyysaste mittaa. On kuitenkin huomattava, että sotilasvammalain soveltamisalaan kuuluvat myös ne, jotka vahingoittuvat asevelvollisuusajanaan tai puolustuslaitoksen palveluksessa ollessaan. Työkyvyttömyysasteen määrittelyssä käytettyjen asteiden on katsottu vastaavan keskimääräisesti sitä yleistä haittaa, jonka tapaturma tai sairaus on henkilölle aiheuttanut, eikä niissä ole otettu huomioon esimerkiksi iän tai ammattitaidon vaikutusta työkyvyttömyyden suuruuteen. Sotilasvammalain perusteella korvauksia saavat ovat pitäneet korvausjärjestelmän sisällön kehittämistä lain termistön muuttamista tärkeämpänä. Valiokunta katsoo,

että vaikka sotilasvammalain käsitteistö on osittain vanhentunut, laki on edelleen käytännössä toimiva.

Aloitteet

Valiokunta on hyväksynyt sotilasvammalain 6 §:n mukaisen sotainvalidien laitoshuoltoon oikeutettujen piirin laajentamisen ja 17 §:ssä tarkoitettun hautausavustuksen maksamismenetelyn muutoksen hallituksen esittämässä muodossa. Valiokunnan kannasta seuraa, että aloitteet on hylättävä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi johtolause ja 6 § muutettuina (Valiokunnan muutosehdotus),

että lakialoitteet LA 61/2007 vp, LA 68/2007 vp ja LA 101/2007 vp hylätään ja

että toimenpideoitteet TPA 18/2007 vp, TPA 19/2007 vp, TPA 26/2007 vp ja TPA 33/2007 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotus

Laki

sotilasvammalain 6 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n 5 momentti ja 17 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 5 momentti laissa 990/2006 ja 17 § laissa 536/2001 (*poist.*), seuraavasti:

6 §

(5 mom. kuten HE)

(9 mom. *poist.*)

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Juha Rehula /kesk	Håkan Nordman /r
vpj.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Pertti Salovaara /kesk
jäs.	Risto Autio /kesk	Paula Sihto /kesk
	Maria Guzenina-Richardson /sd	Anni Sinnemäki /vihr
	Anneli Kiljunen /sd	Lenita Toivakka /kok
	Marjaana Koskinen /sd	Erkki Virtanen /vas.
	Jukka Mäkelä /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.

VASTALAUSE

Perustelut

Ehdotamme, että sotilasvammalain 6 §:n 5 momentista poistetaan työkyvyttömyysastetta koskevat prosenttiset rajaukset. Tällä hetkellä sotainvalidit, jotka saavat lain tarkoittamaa laitoshuoltoa, ovat jo kaikki yli 80-vuotiaita. Heidän lukumääränsä vähenee lähivuosina voimakkaasti. He ovat uhranneet terveytensä yhteiselle isänmaalle. Siksi prosenttirajaukset ovat tarpeettomia.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että lakiehdotus hyväksyttään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena päätös 6 § muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotus

6 §

Sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään, korvataan sairaanhoitona myös määraaikainen lääkärintarkastus, työ- tai toiminta-

kyvyn palauttamista tai säilyttämistä tarkoittava kuntouttaminen sekä laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto. Vahingoittuneelle tai sairastuneelle (*poist.*) voidaan korvata laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto myös, kun sen tarve johtuu muustakin kuin korvatusta vammasta tai sairaudesta. Samoin edellytyksin voidaan vahingoittuneelle tai sairastuneelle (*poist.*) korvata laitoksessa annettua huoltoa enintään kymmenen viikkoa tai osa-aikaista huoltoa enintään 70 päivää vuodessa, ei kuitenkaan kunnan tai kuntayhtymän järjestämää sosiaalihuoltolain 24 §:ssä tarkoitettua laitoshuoltoa, sairaansijalla annettavaa ympärivuorokautista hoitoa, josta voitaisiin periä maksu potilaan maksukyvyn mukaan, eikä sairaansijalla annettavaa lyhytaikaista hoitoa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on lääkinnällisen kuntoutuksen antaminen. Lisäksi voidaan *sairastuneelle tai vahingoittuneelle korvata* kuntouttaminen, vaikka kuntouttamisen tarve ei johtuisikaan korvatusta vammasta tai sairaudesta (*poist.*).

(9 mom. kuten StVM)

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2007

Erkki Virtanen /vas
Marjaana Koskinen /sd